

Årsuppföljning av Nationella taxan 2025

Vårdvalsenheten

Datum 2026-02-26	Diarienummer RS 2026/310	Rapport skriven av: Victoria Hildingsson och Gustav Söderström, Vårdval Primärvård
Godkänt av Magnus Thuresson, Vårdvalsenheten		

Innehåll

Inledning	3
Ersättningsetablering	3
Besöksfrekvens	7
Kostnader.....	7
Verksamhetsredovisning 2025.....	8
Löpande uppföljning.....	8
Fortsatt arbete	8

INLEDNING

Nationella taxan är ett samlingsbegrepp för de lagar och förordningar som reglerar verksamhet och ersättning för läkare och fysioterapeuter.

Vårdgivare verksamma enligt nationella taxan regleras av lagen och förordningen om läkarvårdsersättning (LOL, FOL) samt lagen och förordningen om ersättning för fysioterapi (LOF, FOF). Lagstiftningen reglerar regionernas ansvar gentemot läkarna och fysioterapeuterna samt läkarnas och fysioterapeuternas skyldigheter avseende legitimation, utförd vård och verksamhetsuppföljning.

Förordning (1994:1120) om ersättning för fysioterapi (FOF) reglerar och definierar ersättningsnivåerna. Ersättningen justeras årligen och fastställs av Riksdagen. Ersättningen är produktionsstyrd och betalas ut per inrapporterat besök.

Syfte

Årsuppföljningens syfte är att få en samlad bild över verksamheten gällande Nationella taxan i Region Dalarna. För att beskriva utvecklingen finns även statistik från föregående år med. Alla uppgifter är tagna ur Privera, ett system för att beräkna ersättning till privata vårdgivare för de besök de utfört, samt från den lagstadgade verksamhetsredovisningen som vårdgivaren ska inkomma med årligen.

ERSÄTTNINGSETBLERING

Fysioterapeut

Vid anmälan om ersättningsetablering enligt lagen om ersättning för fysioterapeut tillhör fysioterapeuten arvodeskategori A. En ansökan måste ske för att få arvodeskategori B. Arvodeskategorin kan ändras under tiden för etableringen som vid till exempel flytt. Arvodeskategori A avser en mottagning med en ensampraktiker utan anställd assisterande personal. Mottagningens lokalyta är relativt liten. Avsaknaden av assisterande personal samt lokalernas storlek ger en begränsad patientgenomströmning.

Arvodeskategori B avser en mottagning där förberedande behandling och eventuell efterbehandling ges av assisterande personal medan fysioterapeuten i huvudsak gör behandlingsmoment som fordrar dennes kompetens.

Arvodeskategori B möjliggör en högre behandlingsvolym per fysioterapeut. Mottagningen har såväl högre intäkter som högre kostnader. Arvodeskategori A har högre arvodesnivå för särskilt arvode än arvodeskategori B. Med arvodeskategori B kan ett större antal behandlingar utföras inom årsarbetstiden

Kraven som ställs för B-arvode är att vårdgivaren har tillgång till och ökad kostnad för:

- Flera behandlingsrum
- Kvalificerad (avancerad, dyr) utrustning
- Anställd assisterande personal som minst utgör 25% av en heltidstjänst på helårsbasis, det vill säga minst 10 timmar per vecka. Med assisterande personal avses personal med arbetsuppgifter kopplade till behandlingsarbetet samt administrativa arbetsuppgifter.

I FOF anges vilka behandlingar och vilka patientkontakter som är ersättningsgrundande, enkelt arvode, normalt arvode och särskilt arvode. Enkelt arvode gäller för enkla undersökningar och behandlingar.

Normalt arvode gäller för direktkontakt med legitimerad fysioterapeut. Besöket ska minst vara 25 minuter för vårdgivare med arvode A och minst 20 minuter för vårdgivare med arvode B.

Särskilt arvode lämnas efter godkännande från regionen till en fysioterapeut med utbildning om minst 45 högskolepoäng inom för åtgärden adekvat område. Utöver utbildning krävs yrkeserfarenhet motsvarande minst två års heltidsarbete som fysioterapeut inom för åtgärden adekvat område under de senaste fem åren. Besöket ska minst vara 50 minuter för vårdgivare med arvode A och minst 40 minuter för vårdgivare med arvode B.

Läkare

Det går att vara verksam enligt LOL i de flesta kliniska specialiteter. Den ekonomiska ersättningen är prestationsbaserad utifrån varje patientbesök med gruppering i enkla, normala och särskilda arvoden. Ersättningsnivåerna är specifika för varje specialitet.

I Region Dalarna finns två allmänläkare och en gynekolog verksamma enligt LOL. Endast de två allmänläkarna omfattas av denna rapport, då ersättningen och uppföljning till gynekolog betalas via Division Medicin.

Taknivå

De så kallade ersättningstaken, begränsar omfattningen av den ersättning som utbetalas till en vårdgivare eller vikarie under ett kalenderår, och motsvarar en full årsarbetstid. Efter att tak ett uppnåtts lämnas ersättning med reducerat belopp upp till tak två. När även detta tak har uppnåtts kan vårdgivaren enbart ge vård utan ytterligare ersättning från regionen. Det innebär att det kan betalas ut olika belopp för samma typ av besök.

Heltidskrav

Heltidskravet enligt 8 § lagen om läkarvårdsersättning (LOL) respektive lagen om ersättning för fysioterapeut (LOF) innebär att en läkare eller fysioterapeut ska arbeta minst 35 timmar per vecka i genomsnitt eller ha arbetat minst denna tid under någon tolv månadersperiod de senaste två åren. Region Dalarnas tillämpning av heltidskravet utgår från Specialisttaxeutredningen, proposition 1996/97:123 samt gällande lagstiftning och bedöms i praktiken utifrån uppbyggnaden av ersättning, då faktisk arbetstid inte kan mätas. Heltidskravet anses uppfyllt om minst 75 procent av ersättningstak 1 uppnås.

Heltidskravet är en förutsättning för att bedriva verksamhet enligt nationella taxans regelverk och för att kunna överlåta en ersättningsetablering. Om kravet inte uppfylls kan verksamheten stängas och rätten till överlåtelse upphöra.

Vid bedömning av heltidskravet beaktas giltig frånvaro såsom sjukdom, vård av barn, vidareutbildning, forskning eller politiskt eller fackligt uppdrag, under förutsättning att frånvaron har anmälts till Region Dalarna och inte påverkar rätten till ersättning enligt LOL eller LOF.

Samverkan

Region Dalarna ingår ett samverkansavtal med vårdgivarna på LOF och LOL. Vårdgivaren skall samverka med berörda vårdgivare och övriga engagerade personer i patientens vård, liksom med kliniker/motsvarande inom den offentligt finansierade vården i Region Dalarna samt med berörda myndigheter, organisationer och övriga aktörer med målet att skapa en sammanhållen vårdkedja.

Vårdgivaren bör ha god kännedom om de behandlingsrutiner och vårdprogram som tillämpas. Vårdgivaren ska delta i löpande diskussioner med Region Dalarna om vårdprogram och arbetsrutiner samt verksamhetsinnehåll med tanke på sjukdomsgrupper och upptagningsområde.

Vårdgivaren och Region Dalarna skall upprätthålla goda samarbetsrutiner med en löpande ömsesidig dialog. Vårdgivaren och Region Dalarna ska löpande mötas för att följa upp tillämpningen av samverkansavtalet och samarbetet i stort. Region Dalarna är den sammankallande partnern. Särskild ersättning för deltagande i uppföljningsmöten utgår ej.

Utifrån samverkansavtalet är det viktigt att ha ett tydligt och systematiskt kvalitetsarbete, täta kontinuerliga diskussioner och regelbunden granskning.

Etableringar i Region Dalarna

Fysioterapeuter

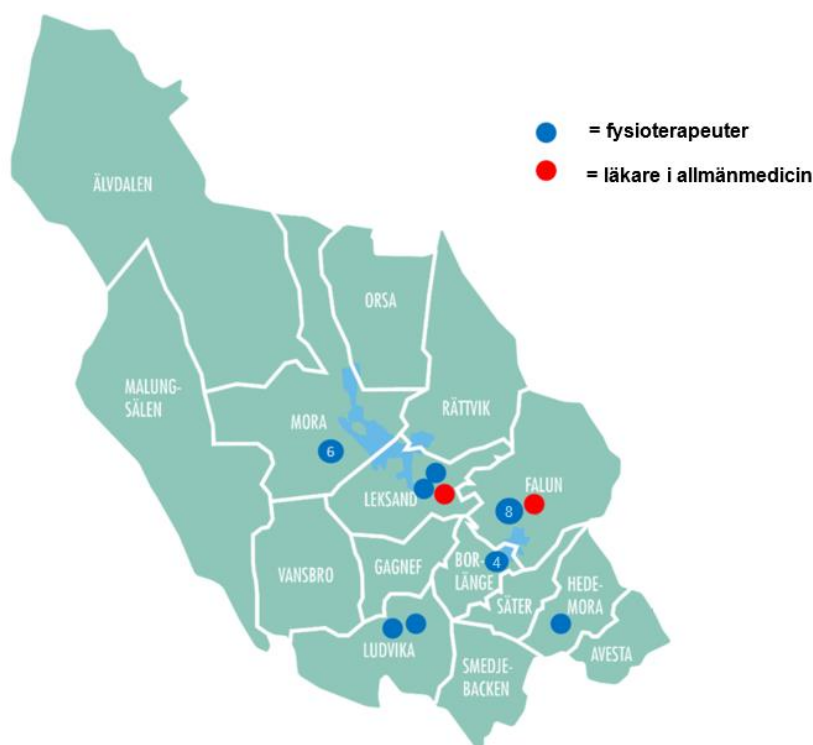
I slutet av 2025 fanns 23 verksamma fysioterapeuter. Under året nekades två fysioterapeuter att sälja sina verksamheter (i Falun och Borlänge) då heltidskravet inte hade uppfyllts under de senaste 24 månaderna. I båda fallen valde vårdgivarna att avsluta sina verksamheter.

Läkare

Under 2025 fanns det två etableringar för läkare inom allmänmedicin. Inga förändringar skedde under året.

Lokalisering

Fördelningen över lokalisering av etableringar i Region Dalarna visas i figur 1.

Figur 1 – Verksamma fysioterapeuter och läkare i allmänmedicin på nationella taxan per december 2025.

BESÖKSFREKVENNS

Fysioterapeuter

Under 2025 gjordes 39 407 ersättningsgrundande besök (inklusive telefon) hos fysioterapeut på nationella taxan i Region Dalarna jämfört med 2024 då det gjordes 39 991 besök.

Läkare

Under 2025 gjordes totalt 6 569 ersättningsgrundande besök (inklusive telefon) hos allmänspecialisterna på nationella taxan i Region Dalarna jämfört med 2024 då det gjordes totalt 6 398 besök.

KOSTNADER

Region Dalarna ersätter årligen fysioterapeuter och allmänspecialister inom den nationella taxan för de åtgärder som utförs. Det är olika ersättningsbelopp beroende på typ av åtgärd.

Under 2025 var den totala nettokostnaden för verksamheterna 25 967 984 kronor, jämfört med 26 968 084 kronor under 2024, se vidare tabell 3.

Tabell 3. Totalt nettokostnaden för läkare och fysioterapeuter under 2024-2025 presenteras i kronor.

	2025	2024
Läkare	4 273 364	4 347 445
Fysioterapeuter	21 694 620	22 584 127
Totalt	25 967 984	26 968 084

De så kallade ersättningstaken, begränsar omfattningen av den ersättning som utbetalas till en vårdgivare. Under 2025 var det 4 fysioterapeuter som nådde taknivå 1, ingen nådde taknivå 2. Under 2024 var det 3 fysioterapeuter som nådde taknivå 1, varav 2 nådde taknivå 2.

Förutom besökskostnader tillkommer kostnader för laboratorieprover, röntgen och tolkkostnader. Se vidare tabell 4.

Tabell 4. Kostnader för laboratorieprover, röntgen och tolk presenteras i kronor.

	2025	2024
Lab	816 287	649 923
Röntgen	313 000	375 280
Tolk	2 000	7 110
Totalt	1 131 287	1 032 313

VERKSAMHETSREDOVISNING 2025

Enligt LOL och LOF ska läkare och fysioterapeut som begär ersättning enligt dessa lagar medverka till att den egna verksamheten kan följas upp och utvärderas. Vårdgivarna ska årligen till regionen lämna en verksamhetsredovisning. Samtliga verksamma läkare och fysioterapeuter har lämnat in verksamhetsredovisning för verksamhetsåret 2025.

Alla har angett att de har ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete. Alla har en för året uppdaterad patientsäkerhetsberättelse.

Alla läkare och 17 av 23 fysioterapeuter har genomfört medicinsk fortbildning under året.

LÖPANDE UPPFÖLJNING

Region Dalarna har under 2025 implementerat en ny modell för uppföljning av verksamheter enligt Nationella taxan.

Syftet med modellen är att stärka insyn, patientsäkerhet och medicinsk kvalitet samt att skapa struktur för dialog och kontroll. Modellen bygger på löpande uppföljning med hjälp av kvantitativa indikatorer som analyseras årligen och vid behov kan leda till fördjupade uppföljningar.

Uppföljningen omfattar indikatorer för både fysioterapeuter och läkare och genomförs regelbundet med stöd av data från Privera. Andra indikatorer är patientnämndsärenden samt inkomna klagomål och avvikelser. Modellen gör det möjligt att tidigt identifiera avvikelser i besöksmönster och ersättningsnivåer. Vid behov kan detta ligga till grund för en fördjupad uppföljning.

FORTSATT ARBETE

Arbetet med uppföljning fortsätter under 2026 med fokus på att ytterligare tydliggöra gränser för avvikelser, förbättra datakvalitet och skapa förutsättningar för enhetlig återkoppling. Analys av indikatorer som antal besök per individ, andel särskilt arvode och uppfyllelse av heltidskrav kommer att ligga till grund för dialogmöten med vårdgivarna.

Under 2026 kommer en extern fördjupad uppföljning att genomföras på 8 fysioterapeuter.
